

Prosjektbeskrivelse: Stimuleringsprogrammet

Prosjekttittel:	Covid-19 og døve innvandrere
Søkerorganisasjon:	Hørselshemmedes Landsforbund
Prosjektleder:	Joseph J. Murray

1. Soliditet

1.1 Bakgrunn for prosjektet/tiltaket

COVID-19-pandemien har medført en ufrivillig «informasjonskarantene» for enkelte grupper døve/hørselshemmede. Folkehelseinstituttet har p.t informasjon om korona på 24 språk, inkludert norsk tegnspråk. Men en interseksjonell gruppe faller utenfor disse tiltakene; døve og hørselshemmede innvandrere/asylsøkere i Norge. Denne gruppen behersker ofte ikke norsk tegnspråk, og mangler likepersoner og nettverk i det norske tegnspråklige miljøet (Olsen, 2018; Sinkaberg 2018). Det er også store ulikheter innad i gruppen med hensyn til grad av utdanning og lese- og skriveferdigheter, både på hjemlandets skriftspråk og norsk (Berge 2018).

Manglende informasjon om tiltak mot smitte setter gruppen i økt smittefare. Forskning om døve og funksjonshemmede asylsøkere viser høy forekomst av posttraumatisk stresslidelse i situasjoner med lite informasjon (Sivunen 2019, Yeo 2012, Ward 2008). Informasjonsmangel i den nåværende pandemien øker dermed helsemessige risikomomenter for en allerede utsatt gruppe.

Prosjektets mål er å gi døve/hørselshemmede innvandrere informasjon om om smittefare og beskyttelsestiltak. For å redusere smittefaren fra koronapandemien er det nødvendige at *alle* samfunnsmedlemmer får full informasjon. Dette prosjektet blir da en del av samfunnsdugnaden, med ringvirkninger utover prosjektets egen kjernemålgruppe.

Ål folkehøyskole for døve er blant svært få organisasjoner som har kontakt med denne gruppen, gjennom samarbeid med kommuner som har døve/hørselshemmede innvandrere/asylsøkere, spesielt kommuner i Nord-Norge og utenfor storbyene.

1.2 Aktivitet/tiltak/metode

1.2.1 Resultatmål

Tiltaket er å lage 4 filmer med "internasjonalt tegnspråk" om Covid-19 med undertekster på norsk, engelsk, og arabisk. Norsk tegnspråk er ikke internasjonalt. Det finnes mange nasjonale tegnspråk. Men det er likevel mulig å formidle informasjon på en måte som blir forstått av de fleste døve i verden, som er basert på mange fellestrekk i tegnspråk over hele verden (World Federation of the Deaf 2019, Murray 2009). Prosjektleder er ekspert på dette, da prosjektleder også er styreleder i World Federation of the Deaf (WFD).

1.2.2 Deltakere i prosjektet

Prosjektleder og forankringsorganisasjonen Ål folkehøyskole og kurscenter for døve vil samarbeide med Hørselshemmedes Landsforbund med å nå fram til målgruppen. Ål folkehøyskole har god kontakt med døve/hørselshemmede innvandrere gjennom samarbeid med kommuner, da Ål tilbyr foreldrekurs og nettverkskurs for døve innvandrere.

Prosjektleder samarbeider med Finn Arild Thordarson, som er daglig leder i Supervisuell, en mediebedrift som også er en sosial entreprenør som har kun døve/hørselshemmede ansatte. Supervisuell er Norges ledende produsent av informasjonsfilm på tegnspråk, og har bred erfaring med blant annet Dam-prosjekter. Supervisuell administrerer nettstedet tegn.tv, som opprinnelig ble opprettet som et Dam-prosjekt og i dag videreført med driftstilskudd fra Nasjonalbiblioteket.

Fra HLF vil det utnevnes en egnet representant til prosjektgruppen som har erfaring med målgruppen.

1.2.3 Metode

Prosjektleder etablerer i samarbeid med HLF, Supervisuell og Ål folkehøyskole en referansegruppe med personer som jobber med døve og hørselshemmede innvandrere.

Manus vil bli basert på materiell fra World Federation of the Deaf, WHO, Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet.

Det produseres informasjonsfilm på internasjonalt tegnspråk med noe tekst/grafikk som støtte. Videoene blir tekstat på norsk, engelsk og arabisk.

Teknisk produksjon besørges av Supervisuell, som er en mediebedrift/sosial entreprenør som er ledende på tegnspråkproduksjon i Norge. De vil også bistå i distribusjon/markedsføring.

Resultatene distribueres gjennom alle samarbeidspartenes nettverk, samt nettstedene tegn.tv og nydovinnorge.no (begge er fullførte Dam-prosjekter). I praksis betyr det at Ål folkehøyskole vil integrere prosjektet i deres pågående arbeid med kommuner med døve innvandrere (se 2.2 under) og distribuere videoene til våre kommunale partnere, som formidler dem til døve innvandrere og flyktinger i sine områder. Ål folkehøyskole skal også formidle videoene direkte til deltakere på skolens egne kurs for voksne innvandrere og familiemedlemmer. Siden målgruppen er en interseksjonell gruppe, skal prosjektgruppen også distribuere videoene utenfor eget nettverk. Vi distribuerer videolinkene til frivillige organisasjoner som jobber med innvandrere, blant annet Norges Røde Kors, Selvhjelp for innvandrere og flyktinger (SEIF), Helsesenteret for papirløse migranter, og Flyktningshjelpen.

I nettverket til både Ål folkehøyskole og HLF er kommuner som har behov for bistand til døve/hørselshemmede innbyggere (innvandrere, asylsøkere eller med andre behov). Både kommunene og de døve/hørselshemmede som kommer i kontakt med oss vil få informasjonen formidlet direkte.

1.2.4 Etikk og personvern

Prosjektet medfører ikke at enkeltpersoner i målgruppen identifiseres på noe vis. De medvirkende i prosjektet er profesjonelle aktører som jobber med tilsvarende typer prosjekter som del av deres faste arbeidsoppgaver. Det vil ikke bli lagret sensitive opplysninger i prosjektet.

2. Virkning

2.1 Antatt virkning av prosjektet/tiltaket

Minoritetsgrupper som har utfordringer med å tilegne seg informasjon, og som ikke har et miljø, oppfølgingstilbud eller nettverk som kan hjelpe med å forstå/tilegne seg offentlig informasjon, vil få tilgang til informasjon som for dem er forståelig. I praksis gjør vi de offentlige informasjonstiltakene tilgjengelig for disse gruppene.

Virkningen er at målgruppen selv vil få kunnskapen de trenger for å beskytte seg og sin familie og nærpå personer mot smitte. I tillegg vil dette virke preventivt mot at målgruppen blir smittekilder. Sett under

ett er dette et tiltak som generelt bidrar med å redusere utbredelsen av covid-19 i det norske samfunnet samtidig som det utjevner ulikheter i samfunnet mhp risiko for smitte og tilgang på informasjon.

2.2 Tiltak for formidling og utnyttelse

Målgruppen er døve og hørselshemmede innvandrere i Norge som mangler et nettverk og likepersonmiljø i det norske tegnspråkmiljøet. Dette inkluderer også døve og hørselshemmede asylsøkere. Deres familiemedlemmer er også del av målgruppen, for eksempel barn av døve innvandrere eller øvrige familiemedlemmer som de døve har omsorg for.

Dette er en gruppe som ofte faller utenfor generelle informasjonstiltak (Sinkaberg 2017). Ål folkehøyskole for døve har samarbeid med kommuner som har døve innvandrere/asylsøkere, spesielt i kommuner i Nord-Norge og utenfor storbyene. Ål folkehøyskole er en av de svært få aktører som er i kontakt med de som har direkte tilgang til denne gruppen, og det finnes ingen offentlig oversikt eller register over innvandrere/asylsøkere som er tegnspråklige eller hvor de befinner seg i landet. Ål folkehøyskoles kontakt med kommunale rådgivere er bygget opp over tid, og skolen anses som en ressurs for kommuner som ellers har lite kunnskap om døve/hørselshemmede. Det er ikke uvanlig at personer i målgruppen ikke får kjennskap til at det fins egne tilbud til døve/hørselshemmede i Norge, før de er i kontakt med Ål folkehøyskole.

Når Ål folkehøyskole for døve har kontakt direkte med kommunene, har man derfor et best mulig utgangspunkt til å nå målgruppen direkte. Siden Ål folkehøyskole jobber på permanent basis med å bistå kommuner med å integrere døve/hørselshemmede innvandrere/asylsøkere, betyr det at Ål vil fortsette arbeidet med å formidle informasjonsmateriellet fra prosjektet også etter at prosjektperioden er avsluttet.

Informasjonen vil også bli fritt tilgjengelig for publikum og gjort kjent i det generelle miljøet og nettverket til døve/hørselshemmede i Norge, slik at det blir en del av «miljøets» allmennkunnskap. Det vil si at dersom noen tar kontakt med døve/hørselshemmede eller stiller et spørsmål f.eks. på Facebook-gruppa «Hørselshemmet» vil det være noen som kan peke på ressursene på f.eks. tegn.tv.

HLF vil også kunne benytte seg av informasjonen i sitt opplysningsarbeid mot det offentlige og blant egne medlemmer.

3. Gjennomføring

3.1 Prosjektleder og prosjektgruppe

Prosjektleder Joseph J. Murray er styreleder i World Federation of the Deaf og har mange års erfaring med å arbeide for døve/hørselshemmedes menneskerettigheter internasjonalt. Det er vanskelig å finne noen som har et større nettverk blant døve/hørselshemmede internasjonalt enn prosjektleder. Dette innebærer at han har tilgang til ressurspersoner og erfaringer fra ulike lands tegnspråk og kulturer blant døve/hørselshemmede. Han har bodd i Norge i 20 år og har tidligere ledet prosjekter finansiert av Stiftelsen Dam. Han er fast ansatt ved Ål folkehøyskole for døve, som bistår norske kommuner med å integrere døve innvandrere/asylsøkere i Norge.

Finn Arild Thordarson som blir Murrays samarbeidspartner i prosjektet har også erfaring med Dam-prosjekter (med 26 oppførte prosjekter i Dams prosjektbibliotek) og har jobbet med medieproduksjon med døve/hørselshemmede som målgruppe i 25 år. Han er grunnlegger og daglig leder av Supervisuell som siden 2015 har etablert seg som Norges ledende produsent av informasjonsfilm på tegnspråk, og som drifter nettstedet tegn.tv med støtte fra Nasjonalbiblioteket. Supervisuell har nylig opprettet nettstedet nydovinnorge.no med midler fra Stiftelsen Dam med formål å informere døve innvandrere om det norske samfunnet.

HLF vil utnevne en representant med relevant erfaring i prosjektgruppa dersom prosjektet får støtte.

3.2 Arbeidsplan: Organisering og styring

Prosjektet blir av praktiske hensyn forankret i Supervisuell, med en samarbeidsavtale med Ål folkehøyskole for dekning av Murrays arbeidstid. Murray vil delvis jobbe fra sitt kontor på Ål, men i store deler av produksjonen jobbe på Supervisuelles hovedkontor i Sandefjord, hvor de også har filmstudioet.

Murray vil ha det primære ansvaret for fremdrift og manusutvikling, mens Thordarson har ansvar for den tekniske og praktiske gjennomføringen.

Av hensyn til koronasituasjonen, vil man gjennomføre produksjonen med så få personer som mulig. Det innebærer at Murray og Thordarson selv vil jobbe i studio med maksimalt 1 til 2 personer i tillegg.

Etterarbeid som klipp, gradering, tekster, effekter og publisering på nett vil bli gjort av medarbeidere som jobber ved Supervisuelles kontorer i Bergen og Oslo. Opptak overføres digitalt over nett.

Thordarson vil ha det administrative ansvaret for regnskap og rapportering i samarbeid med Murray som vil fokusere på innholdsproduksjonen.

HLF vil delta i prosjektet via nettmøter og tolkede telefonsamtaler, og fysiske besøk vil begrenses til et minimum.

Figur 1: Aktiviteter/milepæler

År	2020		
	9	10	11
Aktivitet/måned			
Oppstart	x		
Utarbeide manus	x	x	
Filmopptak		x	
Postproduksjon		x	x
Lansering og distribusjon			x

Litteraturliste

Berge, Thea (2018). [Hørselshemmede innvandrere får dårligere norsk-tilbud](#). Forskning.no

Murray, Joseph J. (2009). "International Signs" for the *Palgrave Dictionary of Transnational History*, Akira Iriye and Pierre Yves Saunier, eds. Palgrave MacMillan.

Sinkaberg, Rannveig Frøseth (2018). «[Døve innvandrere og flyktninger møter ofte lite kunnskap og forståelse i hjelpeapparatet](#)» Fontene Forskning.

Sinkaberg, Rannveig Frøseth (2017). [Døve innvandrere og flyktninger i møte med offentlige tjenester - Kommunikasjon, trygghet og tillit](#). Masters oppgave. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Olsen, Elisabet Trengereid (2018). "Deaf and refugee - a different situation." *Border Crossing* 2018 s. 237-254

Sivunen, Nina (2019). "An Ethnographic Study of Deaf Refugees Seeking Asylum in Finland" *Societies* 2019, 9, 2; doi:10.3390/soc9010002

Ward, K.; Amas, N.; Lagnado, J. Supporting Disabled Refugees and Asylum Seekers: Opportunities for New Approaches; Refugee Support—Information Centre about Asylum and Refugees: London, UK, 2008. Available online: https://equalitytne.co.uk/downloads/336_Supportingdisabledrefugeesandasylumseekers.pdf

World Federation of the Deaf (2019). [FAQ On International Sign](#). World Federation of the Deaf.

Yeo, R. 'Disabled Asylum Seekers? They don't Really Exist': The Marginalisation of Disabled Asylum Seekers in the UK and Why It Matters. *Disabil. Glob. South* **2015**, 2, 523–550. Available online: <https://disabilityglobalsouth.files.wordpress.com/2012/06/dgs-02-01-07.pdf>